

36. nap / A végső és az utolsó előtti dolgok

10 perc

MEDITÁCIÓ

Valamikor
egyszerűen nem létezni többé.
Nem nevetni többé.
Nem ébredni fel többé.
Nem élni többé.
Mennyi gondot okozott már
nekem ez a gondolat!

Valamikor
egyszerűen elhagyni ezt a földet.
Nem dolgozni többé.
Nem tervezni többé.
Nem szeretni többé.
Mennyi nyugtalanságot okozott
már nekem ez a gondolat!

És hirtelen tudtam,
hogy létezik valami,
ami mindennél rosszabb:
a semmi.

Valamikor
egyszerűen bízni tudni.
Nem kérdezni többé.
Nem töprengeni többé.
Nem sírni többé.
Mennyi reménységet nyújtott már
nekem ez a gondolat!

Aztán egyszer
kezdtem megérteni,
hogy semmi ok nincs
a félelemre,
ellenkezőleg,
láttam,
hogy a földön a halál
esetleg
nem a véget jelenti,
hanem egy kezdetet,
hogy a legjobb
még előttem van:
Isten leplezetlen jelenléte.
Elmerülni szeretetében -
és egyszerűen
létezni,
létezni
határtalanul,
veszélytelenül,
hihetetlenül.

Valamikor
egyszerűen Istennél lenni.
Nem kételkedni többé.
Nem keresni többé.
Nem küzdeni többé.
Ennek a gondolatnak
van jövője.

Pál első levele a korinthusiakhoz 7, 29-31

*29 Ezt pedig azért mondom, testvéreim, mert a hátralevő idő rövidre szabott. Ezután tehát azok is, akiknek van feleségük, úgy éljenek, mintha nem volna,
30 és akik sírnak, mintha nem sírnának, akik pedig örülnek, mintha nem örülnének, akik vásárolnak, mintha semmijük sem volna,
31 és akik a világ javaival élnek, mintha nem élnének vele, mert a világ látható alakja elmúlik.*

"A földi élet rövidre szabott." "A világ valósága elmúlik." Ez a két mondat mintegy kapocsként fogja össze ezt a szöveget, mely furcsán idegeneül hangzik. És ha belegondolunk, hogy majdnem kétezer év telt el, mióta leírták, akkor aztán pláne elkerülhetetlen néhány kérdőjelet tenni mögé.

Annyira azért mégsem volt rövid idő, mint ahogy azt kezdetben az első keresztyének gondolták. Akkoriban valóban abból indultak ki, hogy Jézus hamarosan újra eljön, és a világ vége közvetlenül előttük áll. Ez nem bizonyult valóságnak. Emiatt felmerül a kérdés: van ma is mondanivalója a szövegünknek? A világ vége kétségtelenül kétezer évvel közelebb került hozzánk. De ettől még nem lett valószínűbb egy közvetlenül előttünk álló vég. Mindenfajta károgás és szektás számolgotás ellenére nagyon is lehetsége, hogy még néhány ezer év áll előttünk.

De ettől még nem igaz-e a kijelentés, hogy az idő rövidre szabott? A mai keresztyéneket ez a mondat talán nem figyelmezteti olyan nagyon a hamarosan bekövetkező világvégére, mindenesetre felhívja a figyelmünket saját mulandóságunkra. Egyikünk sem tudja, mikor jár le az ideje. Még ha ez a világ további száz vagy ezer évig áll is, neked és nekem addigra elmúlik - mi akkor már nem vagyunk itt. Így vagy úgy, de érvényes ránk ez a mondat: az idő rövidre szabott. A kérdés: **milyen következtetéseket vonunk le belőle?**

Behúzott fékkel élni?

Pál felszólításai első pillantásra különös hatást keltenek bennünk: miféle házasság az, ahol a házastársak úgy tesznek, mintha egyedül élnének? Miféle öröm az, melynek nem adhatjuk át magunkat? És miféle szomorúság, amelyet nem szabad komolyan venni? Vajon Pál mit akar mondani ezzel? Végzetesen hangzik, mintha behúzott fékkel kellene élnünk. Élünk, de azért ne egészen. Egy szemrehányásra emlékeztet, amelyet egyszer hallottam: "Ti keresztyének soha nem vagytok teljesen jelen a dolgoknál, mert mindig a Jóistent, a mennyországot vagy valami láthatatlant tartotok szem előtt."

Ami a mondat második felét illet, az valóban igaz. Igen: mi, keresztyének minden tettünkben Isten valóságát is szem előtt tartjuk. Ellenben a mondat első felét illetően hevesen tiltakozom: attól, hogy ez a valóság a szemünk előtt van, még nagyon is jelen vagyunk a dolgoknál, sőt még inkább jelen vagyunk, mintha Isten valósága nem lenne a szemünk előtt. Úgy van ez, mint azzal a tárggyal, amelyet egy nagyon szeretett személy ezekkel a szavakkal bízott rám: "Vigyázz rá, mert nagyon értékes számomra." Mivel annyira értékelem és szeretem ezt a személyt, nemhogy kevésbé, hanem még jobban odafigyelek erre a tárgyra. Még olyankor is, amikor hajlamos lennék elhanyagolni, a tárgyat rám bízó emberhez fűződő kapcsolatom indokolja, okot és erőt ad hozzá, hogy továbbra is törődjek vele.

Hasonló módon segíti a keresztyéneket Isten valóságának tekintetbevétele abban, hogy a világ valóságával különös figyelemmel és felelősségteljesen bánjanak. Máshogy viselkedem egy emberessel, akiről tudom, hogy Isten szeretett gyermeke, mint ha csak azt a bunkót látnám benne, aki éppen megsértett, vagy egy idegent, aki teljesen közömbös számomra. Máshogy bánok a teremtéssel, ha tudom, hogy Isten rám bízta a gondozását, mint ha ezt nem tudom, és ezért semmiféle felelősségérzet nincs bennem. És máshogy bánok az időmmel, ha tudom, hogy rövidre szabott, és hogy Isten örökkévalósága vár rám. Az örökkévalóság perspektívájából nézve sok minden relatív lesz, ami ma gondot és fáradtságot okoz. De ugyanígy az örökkévalóság perspektívája ad erőt ahhoz, hogy nekifogjak dolgokhoz, és változtassak rajtuk. Nekünk, keresztyéneknek - hála Istennek! - nem a korlátolt időnk az erőforrásunk, hanem Isten határtalan örökkévalósága.

Meglátni a nagyobb összefüggést

Pál ebben a szövegben nem arra szólít fel, hogy lemondjunk a világról. Ezért teljesen hibás lenne a szöveget úgy értelmezni, hogy aszkézisre (a világról való lemondásra) szólít fel. Sokkal inkább arról van szó benne, hogy nagyobb összefüggésben szemléljük a világot és az életünket. Mindaz, ami ezen a világon foglalkoztat bennünket, nem a végső, hanem az utolsó előtti dolog. Gyakran elfeledkezünk erről az összefüggésről, és megzavarodunk olyan területeken, amelyek tulajdonképpen mellékesek. Emiatt - és ez nem ellentmondás - szólít fel bennünket Pál bizonyos távolságra a világgal szemben. Ha túlságosan közel vagyunk valamihez, az gyakran azt jelenti, hogy elveszítjük a nagy képet a szemünk előtt. Ily módon sok dolgot éppen hogy nem kezelünk a neki megfelelő módon.

Ha ezen a lapon, amelyet most olvasol, csak egyetlenegy szót ismernél - vegyük például a *kép* szót - , nem sokat tudnál kezdeni vele. Persze, hogy tudod, mit jelent általánosságban ez a szó, de nem tudnád, mit jelent ennek a könyvnek a konkrét összefüggésében. Ahhoz, hogy ezt megértsd, nemcsak ezt az egyetlen szót kell elolvasnod, hanem az előtte lévőket meg az utána következőket is, tehát: ahhoz, hogy megérts egy szót, egy pillanatra el kell távolodnod tőle, és az összefüggésre, vagyis a "nagyobb képre" kell figyelned.

Ugyanígy kell ezt a világot és az életünket is nagyobb összefüggésben látnunk ahhoz, hogy valóban megfelelő módon kezeljük. Ehhez azonban arra van szükség, hogy egy lépést tehünk hátrafelé, és bizonyos távolságot vegyünk fel tőlük. Ez nem jelent lemondást a világról. Ellenkezőleg: csak így kezeljük a világot neki megfelelő módon.

Márpedig világunk és életünk nagyobb összefüggésben azt mutatja: "Az idő rövidre szabott, és a világ ábrázata elmúlik." Vagyis ez a világ lebontásra készen áll, mint egy rozzant ház. Addig, amíg nem költöztünk be az új házba, kötelességünk a régit lehető leghaladósabban berendezni. De tudnunk kell: előbb-utóbb el kell költözzünk. Nem ez az utolsó lakóhelyünk. Mindez inkább rossz hírr jelent számunkra abban az esetben, ha kényelmesen berendezkedtünk benne. De jó hír mindazoknak, akik a pincében laknak vagy a tető alatt, ahol nyáron elviselhetetlen a hőség, ősszel pedig beesik az eső. Ne feledkezzünk meg arról, hogy az emberiség túlnyomó része kegyetlenül szenved. És a szenvedés nem áll meg a mi kapuink előtt sem. Végtére nekünk is jó hír, hogy Isten készen tart egy új lakást számunkra. Ez az "új ház" pedig végtelenül meghaladja még a legszebb és legjobb körülményeket is, melyeket ebből a világból ismerünk.

Sokan már most vágnak egy új világra. De még ha nem is vágyunk rá: ez a világ közel van, mondja Pál, és ez mindegyikünknek jó. Nem tudjuk pontosan, mikor jön el, de az idő rövidre szabott.

Isten örökkévalóságára tekintve élni

De mi következik ebből? Hagyjuk, hogy a "régis ház" tönkremenjen és romba dőljön? Esetleg mi is hozzásegítsük egy kicsit az összeomláshoz? Szó sincs róla! A mi időnket Isten örökkévalósága veszi körbe, tolongja körül. A következmények: 1. felelősség a világról, 2. józanság és 3. lelki nyugalom.

1. Felelősség a viláért. A keresztyének a világ sűrűjében élnek és működnek, és mindaz foglalkoztatja őket, ami a többi embert. Szeretnek és házasodnak, részt vesznek a gazdasági életben, részesednek örömeiben és fájdalmakban. Nem állnak félre és tesznek úgy, mintha semmi közük nem lenne mindahhoz, ami a normális élet része. Igen, érzelmeiket tekintve is ebben a világban élnek, és elkötelezik magukat neki. Ez a világ talán soha nem lesz jó, de mindazonáltal jobbá lehet! A világ iránti elkötelezettség a keresztyének számára a teremtéskor elhangzott megbízásból következik: "Legyetek termékenyek és szaporodjatok; építsetek és óvjatok."

Az a tény, hogy kevés időnk marad, nem vonja vissza ezt a feladatot. Ellenkezőleg: minden napnak sajátos hangsúlyt ad, és különösen értékesé teszi. Olyan ez, mint egy nyaralás, amelyről tudjuk, hogy hamarosan véget ér. Ilyenkor minden óráról tudjuk, hogy nem tér vissza többé, és ezért kell kihasználni. Amiből kevés van, azt annál jobban értékeljük. Ezért áll másutt a Bibliában: "használjátok ki az időt" (Ef 5,16; Kol 4,5). Annál is inkább, mert a Biblia szerint az idővel való bánásmódunk szintén hatással van örökkévalóságunkra. Egy végére járó nyaralásból csak emlékeket és emléktárgyakat tudunk magunkkal vinni. Végére járó időnkben sokkal többet viszünk át magunkkal Isten új világába: méghozzá hitet, reményt és szeretetet. "Mennyei kincseket" tudunk gyűjteni magunknak itt e földön. Ezzel nemcsak az örökkévalóság érdekében teszünk valami jót, hanem itt töltendő időnkre nézve is.

2. Józanság. Pál magától értetődően abból indul ki, hogy a keresztyének részt vesznek ennek a világnak az örömeiben és fájdalmaiban. De egy bizonyos józanságra figyelmeztet bennünket. Mint fentebb láttuk, ne ma világról való lemondásról van szó, közömbösségről vagy egy feltételezhetően jobb bensőségességbe való visszahúzódásról. A józanság sokkal inkább azt jelenti, hogy nem a világ dolgaitól várjuk az üdvösséget. A keresztyének megnyitják szívüket erre a világra, teljes szívvel részt vesznek benne, de - és ez gyakran csak egészen kis különbség - nem ennek a világnak a dolgain vagy személyein csügg a szívük. Valami más mozgatja őket a mélyben. Luther Márton mondta egy alkalommal: **"Amin a szíved csüng, az a te Istened."**

Nem túlságosan bölcs olyan dolgokon csüngni a szívünkkel, amelyek éppúgy mulandóságnak vannak alávetve, mint mi. Ostobaság az utolsó előtti dolgokkal úgy bánni, mintha a végsők lennének. Aki tud a mennyről, bizony értékeli a földet. De nem csinál belőle mennyországot. Mert ha így cselekszünk, magunkat is és másokat is boldogtalanná teszünk. Elvárásainkkal túlterheljük a másikat, és előbb-utóbb csalódunk. Olyan ez, mint amikor egy fuldokló a másik fuldoklóba kapaszkodik: mindketten elmerülnek, s ez senkinek sem segít. Ha valaki ellenben abba kapaszkodik, ami valóban megtartja, nemcsak saját magát menti meg, hanem másokat is meg tud menteni. Erre gondol Pál a mai szövegünkben: **eresszük el azt, ami fogságban tart bennünket, és kapaszkodjunk helyette Istenbe. Csak így leszünk valóban szabadok: szabadok ettől a világtól és erre a világra.**

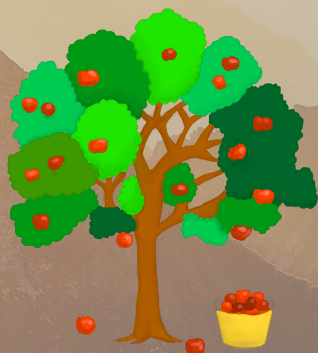
3. Higgadtság - lelki nyugalom. A lelki nyugalom hiánya mindig azzal függ össze, hogy összekeverjük az utolsó előtti dolgokat a végsőkkel. A higgadt emberek tudják, hogy földi életünk behatárolt, és képesek elfogadni, hogy a dolgok olyanok, amilyenek. Aki tud az örökkévalóságról, egészen máshogy képes kezelni tér és idő behatároltságát, mint az olyan ember, aki számára az idő és a tér a végső és egyetlen dolog.

Ez nem azt jelenti, hogy a keresztények emiatt fogadjanak el mindent. Ellenkezőleg, a világért és önmagunkért vállalt felelősségükhöz tartozik, hogy még annyira síkra szálljanak az olyan dolgok megváltoztatásáért, amelyeken kell és lehet változtatni. Egy ismert 19. századi ima ezt így fogalmazza meg:

"Istenem, add meg nekem a higgadtságot ahhoz, hogy elfogadjam, amin nem tudok változtatni, a bátorságot ahhoz, hogy változtassak mindazon, amin tudok változtatni, és a bölcsességet ahhoz, hogy a kettőt meg tudjam egymástól különböztetni."

A keresztények is - akár a legtöbb ember - hajlanak rá, hogy perlekedjenek megváltoztathatatlan dolgok miatt, illetve tétlenek maradjanak, amikor szükség volna elkötelezettségükre. Belőlük is sokszor hiányzik a bölcsesség. Abban különböznek a többiektől, hogy tudják, honnan szerezhetik meg ezt a bölcsességet: Istentől. Utána tudnak nézni a Bibliában annak, hogy néz ki részleteiben ez a bölcsesség. Azonkívül tudnak a "végső" dolgokról, és ezért higgadtabban tudják megélni az "utolsó előtti" dolgok behatároltságát. Egy pótolhatatlan veszteség sem fogja teljesen felborítani az életüket. Egy keresztény gyászol és szenved, de nem veszi el a talajt a lába alól. Mert megtartják minden szakadék fölött, és mert ismer egy végső, megbízható vigaszt. Ugyanígy azt is tudja, hogy vagy egy minden földi örömet meghaladó végső öröm, amelyet senki nem tud elvenni tőlük. Ettől leszünk minden elkötelezettségnél derűsek és higgadtak. Nem kell kizárólag ebben a világban reménykednünk - és éppen ebben rejlik a remény számunkra és a világ számára.

- Van-e a szemed előtt egy "nagyobb kép" az életedről?
- Belezavarodsz-e apróságokba, miközben szem elől téveszted a nagy egészet?
- Van-e számodra különbség a között, hogy "teljes szívvel csinállok valamit" és "csüngök a szívemmel valamin"? Ha igen, ez miben rejlik?
- "Az idő szűkre szabott, és a világ valósága elmúlik." Erősíti vagy gyengíti ez a gondolat a világ iránti felelősségérzeted?

***"Ha holnap eljönne a világ vége, én ma
akkor is ültetnék egy almafát."***

Luther Márton

**36. Hangolódj Jézus passiójára.
Olvasd el a Bibliából (Mk 14-15.)!
Emelj ki belőle egyetlen mozzanatot,
gondolkodj és imádkozz ezzel kapcsolatban!**

[A könyv megvásárolható:
<https://www.lutherkiado.hu/kiadvanyok/konyvek/lelkiseg/486-40-nap-alatt-az-en-korul>]